

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-29, 255-43-61, факс: 255-41-23

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

*Про розгляд законопроектів
за реєстр. № 5656 від 11.06.2021 р.,
№5656-1 від 25.06.2021 р.*

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету */далі – Комітет/* на своєму засіданні 30 червня 2021 року (протокол № 94) розглянув проект Закону України про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування окремих адміністративних зборів за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності за реєстр. № 5656 від 11.06.2021 р., поданий народними депутатами України Шуляк О.О., Клочком А.А. та іншими, і альтернативний до нього законопроект за реєстр. № 5656-1 від 25.06.2021 р, поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Гнатенком В.С. та іншими.

I. До Комітету надійшли на розгляд законопроект про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування окремих адміністративних зборів за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності за реєстр. № 5656 */далі – законопроект № 5656/* і альтернативний до нього законопроект за реєстр. № 5656-1 */далі – законопроект № 5656-1/*.

1. Законопроект № 5656, як зазначається у пояснювальній записці до нього, спрямовано на врегулювання питань зарахування до державного та місцевих бюджетів адміністративного збору за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності та можливості фінансового забезпечення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, з використанням якої надаються відповідні адміністративні послуги у сфері містобудівної діяльності. З цією метою до Бюджетного кодексу України */далі – Кодекс/* пропонується внести зміни згідно з якими:

30 % адміністративного збору за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності, що здійснюється виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, районними державними адміністраціями, а також 30% плати, еквівалентної адміністративному збору у сфері містобудівної діяльності, яка стягується нотаріусами, є джерелом формування спеціального фонду державного бюджету в частині доходів та спрямовуються на забезпечення функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва

/шляхом доповнення частини третьої статті 29 та частини четвертої статті 30 Кодексу новими пунктами 13-9 і 6-3 відповідно/;

70 % адміністративного збору за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності, що здійснюється виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, районними державними адміністраціями, зараховується відповідно до бюджетів місцевого самоврядування та районних бюджетів за місцем надання послуг */шляхом доповнення частини першої статті 64 та частини першої статті 64-1 Кодексу новими пунктами 36-4 та 11-1 відповідно/;*

адміністративний збір за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності не зараховується до доходів бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів */зміни до пункту 23 частини першої статті 66 Кодексу/.*

2. У законопроекті № 5656-1, що згідно з пояснювальною запискою до нього має на меті посилення фінансової самостійності та спроможності місцевих бюджетів шляхом збільшення частки надходжень від адміністративного збору за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності, при внесенні відповідних змін до Кодексу суб'єктами права законодавчої ініціативи пропонується зберегти суть всіх положень законопроекту № 5656, встановивши лише інші відсотки зарахування до державного та місцевих бюджетів такого збору, а саме зараховувати до доходів:

спеціального фонду державного бюджету – 10% адміністративного збору за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності, що здійснюється виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, районними державними адміністраціями, а також 10% плати, еквівалентної адміністративному збору у сфері містобудівної діяльності, яка стягується нотаріусами, і спрямувати їх на забезпечення функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва */згідно із законопроектом № 5656 – 30 %/;*

загального фонду бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад або районних бюджетів (залежно від місця надання послуг) – 90% адміністративного збору за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності, що здійснюється виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, районними державними адміністраціями */згідно із законопроектом № 5656 – 70 %/.*

II. Щодо правових підстав підготовки законопроектів № 5656 і № 5656-1 належить звернути увагу на таке.

Законопроект № 5656 є системно пов'язаним і похідним від поданого тими ж суб'єктами права законодавчої ініціативи законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування сфери містобудівної діяльності» за реєстр. № 5655 від 11.06.2021 р. */далі – законопроект № 5655/*, згідно з яким серед іншого пропонується:

запровадити державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності (*права на виконання підготовчих та будівельних робіт, зміни у відомостях про таке право, зупинення, поновлення, припинення права на виконання підготовчих та будівельних робіт, завершення підготовчих робіт з демонтажу (знесення) об'єкта нерухомого майна (будинку, будівлі, споруди), прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів*) шляхом внесення про це запису до Реєстру будівельної діяльності автоматично (крім відомостей, що становлять державну таємницю) програмними засобами електронної системи чи державним реєстратором у сфері містобудівної діяльності. При цьому, за визначенням авторів, значно розширюється перелік адміністративних послуг, пов'язаний з отриманням права на виконання підготовчих і будівельних робіт та прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, які надаються автоматично з використанням електронної системи, водночас скасовується отримання документів дозвільного характеру для отримання права на будівництво та прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів;

встановити, що державна реєстрація у сфері містобудівної діяльності проводиться в межах Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя за місцем проведення підготовчих та/або будівельних робіт;

визначити державних реєстраторів у сфері містобудівної діяльності, якими є нотаріуси; посадові особи виконавчого органу сільської, селищної або міської ради, Київської, Севастопольської міської, районної, районної у містах Києві та Севастополі державної адміністрації, на яких покладено повноваження державного реєстратора речових прав на нерухоме майно; посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань містобудівного контролю, – щодо об'єктів, на які поширюється дія Закону України "Про державну таємницю", а також щодо реєстраційних дій, з яких прийнято рішення за наслідками адміністративного оскарження;

встановити, що за адміністративні послуги у сфері містобудівної діяльності, що здійснюється державними реєстраторами (крім нотаріусів), справляється адміністративний збір (з визначенням його розмірів), а за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності, що здійснюється державними реєстраторами – нотаріусами, справляється плата, розмір якої встановлюється за домовленістю сторін (розмір такої плати не може бути меншим за визначений згідно з відповідним Законом розмір адміністративного збору). Крім того визначається, що державні реєстратори – нотаріуси спрямовують 30 % коштів (від розміру адміністративного збору) до спеціального фонду Державного бюджету України для забезпечення функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва;

вказати, що адміністративний збір за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності зараховується до бюджетів у порядку, встановленому Кодексом.

Законопроект № 5656-1 підготовлений на основі законопроекту № 5656.

III. Щодо процедури розгляду законопроектів та наданих до них висновків слід відмітити таке.

Законопроекти № 5656 та № 5656-1 наразі не включено до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Тому відповідно до статей 93 і 96 Регламенту Верховної Ради України спочатку необхідно розглянути питання щодо доцільності включення законопроекту до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України, позитивне вирішення якого буде підставою для розгляду Верховною Радою України законопроектів.

На законопроекти № 5656 і № 5656-1 до Комітету надійшли висновки Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України (*далі – ГНЕУ*), Міністерства фінансів України (*далі – Мінфін*). При цьому:

ГНЕУ у своїх висновках на законопроекти № 5656 /*лист від 22.06.2021 №16/03-2021/205672/* і № 5656-1 /*лист від 29.06.2021 №16/03-2021/212379/*, висловивши окремі зауваження, вважає за необхідне отримати експертні висновки Уряду щодо кожного з них та звертає увагу, що законопроекти № 5656 і № 5656-1, як такі, що є системно пов'язані із законопроектом № 5655, яким передбачено стягнення вказаних адміністративного збору та плати, мають прийматися за результатами розгляду законопроекту № 5655;

Мінфін /*листи від 23.06.2021 р. №35040-02-2/19743/*, *від 29.06.2021 р. №35040-02-2/20364/*, відмітивши про вплив законопроектів на показники бюджетів, також зауважив, законопроекти № 5656, № 5656-1, що є системно пов'язаними із законопроектом № 5655, доцільно розглядати після прийняття законопроекту № 5655.

На час розгляду Комітетом цих законопроектів висновки комітетів Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (*щодо проведення антикорупційної експертизи законопроектів*) і з питань інтеграції України до Європейського Союзу (*щодо оцінки відповідності законопроектів міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції*) не надійшли.

IV. Щодо положень законопроектів № 5656 і № 5656-1 за підсумками їх попереднього опрацювання та з урахуванням висновків щодо них слід зауважити таке.

1. У законопроектах № 5656 і № 5656-1 пропонується врегулювати питання зарахування до державного бюджету та відповідних місцевих бюджетів адміністративного збору за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності, що здійснюється виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, районними державними адміністраціями, та плати за таку державну реєстрацію, що здійснюється нотаріусами.

Разом з тим, зважаючи на наведений у законопроекті № 5655 вичерпний перелік державних реєстраторів, не визначено порядок зарахування до бюджетів адміністративного збору за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності, що здійснюватиметься посадовими особами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань містобудівного контролю, – щодо об'єктів, на які поширюється дія Закону України «Про державну таємницю», а також щодо реєстраційних дій,

з яких прийнято рішення за наслідками адміністративного оскарження відповідно до цього Закону.

Водночас ГНЕУ зауважує про неврегульованість у обох законопроектах питання зарахування «плати еквівалентній адміністративному збору у сфері містобудівної діяльності, яка стягується нотаріусами» (у розмірі 70% та 90% відповідно), оскільки у новому пункті 13-9 частини третьої статті 29 Кодексу йдеться лише про зарахування 30% такої плати до спеціального фонду державного бюджету.

2. ГНЕУ також звертає увагу, що у новому пункті 13-9 частини третьої статті 29 Кодексу вживається формулювання «30 (10) відсотків плати еквівалентній адміністративному збору у сфері містобудівної діяльності, яка стягується нотаріусами». Водночас, у частинах 7 і 8 нової статті 71 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» (у редакції законопроекту № 5655, з яким внесені проекти системно пов'язані і є похідними від нього) передбачено, що «за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності, яка здійснюється державними реєстраторами – нотаріусами, справляється плата, розмір якої встановлюється за домовленістю сторін».

Загалом застосування у законопроектах № 5656 і № 5656-1 формулювання «плати, еквівалентній адміністративному збору у сфері містобудівної діяльності, яка стягується нотаріусами» не узгоджується з термінологією бюджетного законодавства та зумовлює правову невизначеність, оскільки у законопроекті № 5655 не встановлюються еквіваленти адміністративному збору та не визначається їх зміст, а передбачені особливості сплати до державного бюджету лише частини плати за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності, яка здійснюється державними реєстраторами – нотаріусами.

3. Згідно з пояснювальною запискою до законопроекту № 5656 його реалізація не потребуватиме додаткових витрат місцевих бюджетів, оскільки повноваження з надання адміністративних послуг у сфері містобудівної діяльності (повноваження з реєстрації права на виконання підготовчих та будівельних робіт, зміни у відомостях про таке право, зупинення, поновлення, припинення права на виконання підготовчих та будівельних робіт, завершення підготовчих робіт з демонтажу (знесення) об'єкта нерухомого майна (будинку, будівлі, споруди), прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів) передаватимуться від Державної інспекції архітектури та містобудування України та її територіальних органів до органів місцевого самоврядування та місцевих держадміністрацій з одночасним перерозподілом дохідних джерел між державним і місцевими бюджетами.

Однак, такий висновок не підтверджений відповідними розрахунками, що засвідчили б достатність коштів у розмірі 70% адміністративного збору за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності (що здійснюється виконавчими органами місцевих рад) на виконання переданих повноважень.

Розробниками альтернативного законопроекту № 5656-1 визначено, що його прийняття не потребує додаткових фінансових витрат за рахунок Державного бюджету України.

При цьому у матеріалах до обох законопроектів не обґрунтовано пропозиції щодо запропонованих пропорцій розподілу надходжень від вказаних адміністративного збору та плати, зокрема, у контексті реальної потреби у коштах на забезпечення щорічного функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, що підкреслюється у висновку ГНЕУ.

Мінфін вказує, що реалізація законопроектів призведе до втрат надходжень загального фонду місцевих бюджетів від адміністративного збору за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності, що здійснюється органами місцевого самоврядування, та відповідно збільшить надходження спеціального фонду державного бюджету, які витратимуться на забезпечення функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва.

Водночас, Мінфін, посилаючись на інформацію Державної архітектурно-будівельної інспекції України за 2019 рік, оцінює втрати місцевих бюджетів лише від надходжень плати за видачу сертифіката закінчених будівництвом об'єктів приблизно у 8 млн грн у розрахунку на рік.

Відтак, всупереч вимогам частини першої статті 27 Кодексу та частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України до законопроектів не надано належне фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозицій для досягнення збалансованості бюджетів, на що також звертають увагу ГНЕУ та Мінфін.

4. Беручи до уваги, що законопроекти № 5656 і №5656-1 є системно пов'язаними та похідними від законопроекту № 5655 та зважаючи на висновки ГНЕУ і Мінфіну, слід наголосити, що законопроекти № 5656 і №5656-1 мають прийматися за результатами розгляду законопроекту № 5655.

За підсумками розгляду даного питання Комітет з питань бюджету ухвалив рішення: рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування окремих адміністративних зборів за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності за реєстр. № 5656 від 11.06.2021 р., поданий народними депутатами України Шуляк О.О., Клочком А.А. та іншими і альтернативний до нього законопроект за реєстр. № 5656-1 від 25.06.2021 р., поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю., Гнатенком В.С. та іншими, включити до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами їх розгляду у першому читанні прийняти за основу законопроект за реєстр. № 5656, доручивши Комітету з питань бюджету доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням пропозицій і поправок суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні. Відповідний проект Постанови Верховної Ради України додається.

Співдоповідачем з даного питання на пленарному засіданні Верховної Ради України пропонується голова підкомітету з питань бюджетної політики та удосконалення положень Бюджетного кодексу України Комітету з питань бюджету Кузбит Юрій Михайлович.

Голова Комітету

Ю. АРІСТОВ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Арістов Юрій Юрійович

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000D6452E0032508F00

Дійсний до: 28.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-13/3-2021/215104 від 30.06.2021

564785